

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.024/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. január 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A lopás vétsége és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Városi Bíróság 11.B.646/2008/19. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja. A II. rendű terheltet az ellene társtettesként elkövetett állatkínzás vétsége (Btk. 266/B. § (1) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól felmenti. A halmazati büntetésre utalást mellőzi.

A terhelttel szemben kiszabott 35 (harmincöt) napi körérdekű munkát a terhére fennmaradó társtettesként elkövetett lopás vétsége (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat) miatt tekinti kiszabottnak. Egyebekben a Szolnoki Városi Bíróság 11.B.646/2008/19. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 4.150.- (Négyezer-egyszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Városi Bíróság a 2009. május 14. napján kihirdetett 11.B.646/2008/19. számú ítéletében három terhelt ügyét bírálta el. Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelteket társtettesként elkövetett állatkinzás vétségében (Btk. 276/B. § (1) bekezdés a) pont) és társtettesként elkövetett lopás vétségében (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat) mondta ki bűnösnek, és ezért halmazati büntetésül az I. rendű terheltet 6 hónapi fogházbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette, a II. rendű terheltet 35 napi fizikai munkakörben végzendő közérdekű munka büntetésre, a III. rendű terheltet 240 napi tétel, napi tételenként 300.- forint, összességében 72.000.- forint pénzbüntetésre ítélte.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság, a 2009. szeptember 29. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.554/2009/3. számú ítéletével a városi bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezéssel érintett az I. rendű és a III. rendű terheltek tekintetében bírálta felül annak ellenére, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség a felülbírálatra a II. rendű terhelt tekintetében is indítványt tett. A megyei bíróság a városi bíróság ítéletét az I. rendű és a III. rendű terheltek tekintetében annyiban változtatta meg, hogy őket a társtettesként elkövetett állatkinzás vétségének (Btk. 266/B. § (1) bekezdés a) pont) vádja alól felmentette és a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést mellőzte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A városi bíróság ítéletében foglalt tényállást részben kiegészítette, annak egyes megállapításait pedig mellőzte. E módosítások figyelembe vétele mellett a jogerős határozat tényállása a következő:

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltek éjjel kopolyúháló alkalmazásával, engedély nélkül halásztak, amely során jogtalanul kifogtak, és elvittek 3 darab 3 nyaras és 1 darab 4 nyaras nőtény őshonos pikkelyes nyurgapontyot, 2 darab nőtény amurt, 3 darab folyami rákot, 1 darab törpeharcsát, valamint egy 2 kg súlyú kagylót.

A vádlottak a halakat a lakásukig akarták szállítani. Az úton rendőrök ellenőrizték őket.

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltek vagyon elleni cselekményüket a helyi Horgászegyesületek Szövetsége sértett sérelmére 24.693.- forint értékre követték el, amely kár a lefoglalással megtérült.

A terheltek az I. rendű terhelt tulajdonában levő és a tőle lefoglalt marázsa hálóval (kopolyúháló), valamint meritőhálóval, továbbá a II. rendű terhelt tulajdonában levő, és tőle lefoglalt evezős gumicsónakkal halászták.

A halászbírói és a horgászati szolgálatról szóló 1997. évi XLII. tv. 27. § c) pontja szerint egy halászható (horgászható) vízterületen alkalmazható halászati eszközöket és módokat az adott halászati (horgászati) vízterület halászati jogosultja határozza meg. Az adott terület halászati jogosultja a helyi Horgászegyesület Szövetsége sértett, amely az adott vízterületen kizárólagos módon csak a horgászatot engedélyezi, a halászati tevékenységet nem. Erre tekintettel - figyelembe véve azt is, hogy a terhelteknek a cselekmény elkövetésekor érvényes állami halászsajó és területi engedélye nem volt - az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltek jogosulatlanul halásztak.

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltek továbbá megszegték az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1989. évi XXVIII. tv. 6. §-ának rendelkezését, mely szerint tilos az állatnak indokolatlan, vagy elkerülhető fájdalmat, szenvedést, sérülést okozni, kíméletét nem biztosító módon szállítani, elhelyezni.

A terheltek az állatokat víz nélkül, zsákokban, zsúfolt helyen tárolták és szállították, amely alkalmas volt arra, hogy az állatok pusztulását okozza.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű terhelt tekintetében jogerős ügydöntő határozata ellen, a terhelt javára a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyet a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított. A felülvizsgálati indítványban kifejtett álláspont szerint a II. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a társtettesként elkövetett állatkínzás vétségében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A főügyészség a terhelt e tekintetben bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta. Az irányadó tényállás alapján ugyanis nem állapítható meg olyan bánásmód alkalmazása, mely a gerinces állat maradandó egészségkárosodásának vagy pusztulásának okozására alkalmas. A Btk. "bánásmód" kifejezése az állat szenvedésének folyamatjellegét is értékeli, hosszabb ideig tartó tevékenységet feltételez, a rövid ideig tartó tárolás vagy szállítás annak megállapítására nem alkalmas. Ebből következően a terhelti tevékenység nem tényállásszerű. A felülvizsgálati indítvány arra is utalt, hogy a tiltott halfogási eszközök alkalmazása sem kerülhet szóba, így a Btk. 266/B. § (2) bekezdése szerinti bűncselekmény megállapítására sincs alap.

A Legfőbb Ügyészség BF. 2382/2010/1. számú átiratában a a II. rendű terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt fenntartotta és az abban foglalt indokok alapján a II. rendű terhelt társtettesként elkövetett állatkínzás vétsége vádja alóli felmentését indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásban előterjesztett indítványukat változatlan formában fenntartotta. A terhelt védője a felülvizsgálati indítványban foglaltakhoz csatlakozva, a terhelt részbeni felmentését és büntetésének enyhítését indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

Elöljáróban szükséges rögzíteni, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatását végső soron a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság Be. 349. § (2) bekezdésével kapcsolatos téves jogértelmezése tette szükségessé. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség a az I. rendű és a III. rendű terheltekkel szemben folytatott másodfokú eljárásban az állatkínzás vétségét érintő jogkérdésben már törvényes álláspontot foglalt el és e terheltek felmentésén túlmenően a Be. 349. § (2) bekezdésének alkalmazásával a jogerős határozattal marasztalt a II. rendű terhelt felmentésére is indítványt tett. A megyei bíróság e rendelkezés meghozatalára lehetőséget nem látott. Álláspontja szerint: "A Be. 349. § (2) bekezdése értelmében azonban csak abban az esetben van helye a fellebbezéssel nem érintett vádlott vonatkozásában is a felmentő rendelkezés meghozatalára, ha a fellebbezéssel érintett vádlottak törvénysértően súlyos büntetését is enyhíti a bíróság. Jelen esetben pedig erre nem került sor." Ez az álláspont azonban a törvényi szabályozással is ellentétes.

A Be. 349. § (2) bekezdése szerint: "A másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, a bűncselekményének enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetését, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedést enyhíti, vagy az elsőfokú bíróság ítéletének reá vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti, illetőleg az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében is ugyanígy határoz."

Ugyanakkor törvényes a megyei bíróság álláspontja az anyagi jogi kérdésben, és ebből következően megalapozott a felülvizsgálati indítvány is: a II. rendű terhelt bűnössége megállapítására az elsőfokú eljárásban a társtettesként elkövetett állatkínzás vétségében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor. A Btk. 266/B. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény tényállási elemei maradéktalanul nem valósultak meg. Az állatkínzás vétségét az valósítja meg, aki gerinces állatot indokolatlanul olyan módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza. Az alapul szolgáló ügyben a bántalmazás nem jött szóba, míg a terheltek magatartása a "bánásmód" fogalomkörbe azért nem illeszthető, mert a terheltek elbírált tevékenysége (a kifogott halaknak a kifogás

helyéről lakásukig szállítása víz nélküli zsákokban, zsúfolt helyen), egyszeri és eseti jellegű tevékenység. A törvényi tényállásban szereplő "bánásmód" hosszabb ideig tartó folyamatot feltételez. Erre utal az állatkínzás vétségét törvénybe iktató 2004. évi X. törvény 2. §-ához fűzött indokolás is, amely kiemeli az állat szenvedésének folyamatjellegét, de ez következik a bánásmód szó nyelvtani értelméből is. (A Magyar nyelv értelmező szótára szerint például bánásmód az a mód, ahogyan valaki valamivel, főleg jószággal, rendszeresen foglalkozik, bánik.) A kifejtettek közül következően a terhelti magatartás nem alkalmas a Btk. 266/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmény megállapítására. Helytálló a felülvizsgálati indítvány érvelése abban a tekintetben is, hogy a terheltek ugyan jogosulatlanul, de nem a halászatról szóló törvény által tiltott halfogási eszközzel vagy módon halásztak, így a Btk. 266/B. § (2) bekezdése szerinti bűncselekmény megállapítása sem jöhet szóba.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettek alapján megállapította, hogy a II. rendű terhelt bűnössége megállapítására a társtettesként elkövetett állatkínzás vétségében (Btk. 266/B. § (1) bekezdés a) pontja) a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A II. rendű terheltet az ellene társtettesként elkövetett állatkínzás vétsége miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése alapján, a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontjának felhívásával, bűncselekmény hiányában felmentette.

A terhelt részbeni felmentésére és a védő enyhítésre irányuló kérelmére is figyelemmel, a Legfelsőbb Bíróság vizsgálta a büntetésének arányosságát is, de ennek enyhítésre - a bűnösség körének szűkülése ellenére sem - látott lehetőséget. A II. rendű terhelttel szemben az alkalmazott mértékű közérdekű munka büntetés a terhén fennmaradó, társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt eltúlzott büntetésnek nem tekinthető. Mivel a büntetés a terheltet érintő egyetlen bűncselekmény következménye, a halmazati megjelölést értelemszerűen mellőzni kellett. A felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezés a Be. 429. § (1) bekezdésen alapul.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. január 27.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
Kné